

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

130:4 • 2010

European Association for South-East Asian Studies (EuroSEAS) sjätte konferens, Göteborg, 26–28 augusti 2010

EuroSEAS är en sammanslutning, bildad 1992, av forskare specialiserade på Sydöstasien. Det finns ett stort intresse bland enskilda europeiska akademiker för den mångfacetterade sydöstasiatiska subkontinenten och övärlden. Vid vissa universitet, som de i Leiden, Paris och London, finns starka och dynamiska forskarmiljöer, men på de flesta håll – inklusive i Sverige – är det absoluta antalet Sydöstasienforskare starkt begränsat, även vid större lärosäten. Idén med organisationen är att främja samarbete mellan de ibland geografiskt isolerade krafterna. Anslaget är tvärvetenskapligt: här ryms bland annat historiker, arkeologer, konstvetare, statsvetare och antropologer, dock med avgjord tonvikt på de bägge sistnämnda. EuroSEAS arrangerar vart tredje år en konferens som regelmässigt lockar flera hundra deltagare, däribland även många från utomeuropeiska länder. Den 26 till 28 augusti 2010 var det Göteborgs universitets tur att hålla i den sjätte EuroSEAS-konferensen sedan starten. Att just Göteborg blev platsen för sammankomsten är inte någon tillfällighet. Universitetet innefattar Institutionen för globala studier med flera forskare som är aktiva just inom det sydöstasiatiska fältet.

Konferensen började starkt med ett anförande av den kända kanadensiska ekonomiantropologen Tania Murray Li på temat "What happens when the land is needed but the people are not? Challenging transitions in Southeast Asia." Professor Li gav en tankeväckande och inte helt optimistisk bild av de sociala konsekvenserna av det ökande trycket från företag att utnyttja stora landområden i bland annat Indonesien för kommersiell produktion.

I det följande avverkades 42 paneler samt en del ytterligare sidoarrangemang. Ett problem med konferensen var väl just den knappa tilldelningen av tid. Som deltagare hade jag ett antal kvalfulla val att göra mellan högtintresanta teman.

Konferensagendan indikerade den stora bredden på den Sydöstasienforskning som florerat under de senaste decennierna. Förutom de sedvanliga panelerna kring utvecklingsfrågor och politiska förhållanden fanns många som rörde sig inom det vida fältet kulturella studier. I en bemärkelse kan man dock skönja en viss ensidighet. Den stora massan av presentationer behandlade samtida eller modernhistoriska förhållanden, ehuru historiker inte alls saknades på konferensen. Kontrasten är slående när man jämför med en del andra återkommande internationella evenemang med inriktning mot Asien-

forskning, som ICAS (International Convention of Asia Scholars) och IAHA (International Association of Historians on Asia). Det förefaller som om en konferenskultur har bildats där tidighistoriska och kolonialhistoriska forskare väljer andra nätverk. Ett av undantagen var för övrigt den panel där jag själv ingick, "Tradition, identity and history-making in Eastern Indonesia" som försiggick i det inspirerande gränslandet mellan antropologi och historia med ett uttalat långtidsperspektiv.

En liten överraskning var just det påtagliga intresset för östra Indonesien och "nykomlingen" Östtimor. Förutom min egen panel hölls ytterligare två som var specifikt inriktade på denna del av regionen. Bitvis torde det vara resultatet av ett akademiskt intresse som väcktes efter de politiska händelserna 1999–2002 då Östtimor vann sin självständighet, men det är inte hela sanningen – flera av forskarna har varit aktiva i regionen sedan flera decennier.

Mindre överraskande var det stora utbudet av presentationer om islam i Indonesien och Malaysia. Frågor kring islams eventuella "globalisering" eller "lokalisering" har naturligen väckt ökad uppmärksamhet i och med att islamistiska grupper och partier profilerat sig och ibland varit inblandade i våldsamma konfrontationer. Den välbesökta panelen "Whither democracy? Indonesia in comparative and historical perspective" innefattade, förutom teoretiska makroperspektiv av Olle Törnquist och Eva-Lotta Hedman, ett par försök att analysera islamistiska rörelser i en lokal kontext. Vedi Hadiz hävdade i sin presentation om muslimsk populism efter den indonesiske diktatorn Suhartos fall att det gäller att studera kampen om reella resurser snarare än att bara betona kulturella faktorer och säkerhetsfrågor, som ofta görs. Hadiz argumenterade för att de populistiska rörelserna inte kan ses som motsatta den så kallade moderna världen. Det är en fråga om att söka kontrollera, snarare än att motverka, en kapitalistisk ekonomisk struktur i samhället.

Dessa smakprov ur en mängd intressanta presentationer kan förhoppningsvis ge läsaren en glimt av den dynamik som präglade de tre dagarna i Göteborg. Många papers hade teoretiska och metodologiska vinklingar som gjorde dem högtintressanta även för den som inte i sin forskning är specifikt inriktad på Sydöstasien; detta gällde så skilda saker som moderniseringsteorier, demokratiska utvecklingslinjer, historiebruk och queer-teoretiska frågor.

Hans Hägerdal